วารสาร มจร บาฬีศึกษาพุทธโฆส ปริทรรศน์
Journal of MCU Palisueksabuddhaghosa Review
ISSN : 3057-1952 (ONLINE)

สื่อสังคมออนไลน์กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในบริบทสังคมร่วมสมัย

Social Media and the Transformation of Linguistic Communication Behaviors in the Contemporary Social Context

ธรรณปพร หงษ์ทอง, Thannapaporn Hongthong[1]
E-mail: Jinkbsru21@gmail.com
ปาณิสรา เบี้ยมุกดา, Panisara Beamukda[2]
E-mail: hupanisara@gmail.com
วิโรจน์ กองแก้ว, Wirote Kongkaew[3]
E-mail: wirotekongkaew @gmail.com

Received: March 7, 2026 **Revised:** March 20, 2026
Accepted: March 24, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่อง “สื่อสังคมออนไลน์กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในบริบทสังคมร่วมสมัย” ได้อธิบายและวิเคราะห์สื่อสังคมออนไลน์กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในบริบทสังคมร่วมสมัย ผลการวิเคราะห์สรุปว่าการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยในยุคดิจิทัลต่อบริบทสังคมร่วมสมัยพบการเปลี่ยนแปลง 4 องค์ประกอบดังนี้ 1) การเกิดขึ้นของคำศัพท์ใหม่ 2) การผสมระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน 3) การใช้ภาพและสัญลักษณ์ และ 4) การใช้ภาษาสั้นและกระชับ และพบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ภาษาไทยในสังคมร่วมสมัยดังนี้ 1) การลดทอนมาตรฐานภาษา 2) ความเหลื่อมล้ำทางการสื่อสาร 3) การสูญเสียความหมายเชิงลึก และ 4) การแพร่กระจายของภาษาที่ผิดไวยากรณ์ ในส่วนของผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการใช้ภาษาไทยในบริบทสังคมร่วมสมัย พบว่าส่งผลกระทบดังนี้ 1) การย่อและการใช้สัญลักษณ์ 2) การผสมผสานภาษา 3) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประโยค และ

[1] มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา / Bansomdejchaopraya Rajabhat University.
[2] มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา / Bansomdejchaopraya Rajabhat University.
[3] มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา / Bansomdejchaopraya Rajabhat University.

4) การสร้างวัฒนธรรมการสื่อสารเฉพาะกลุ่ม สำหรับแนวทางการพัฒนาและแก้ปัญหาการใช้ภาษาไทยในบริบทสังคมร่วมสมัย บทความนี้ได้เสนอแนวทางไว้ 4 แนวทางดังนี้ 1) การส่งเสริมการใช้ภาษาไทยมาตรฐานในสื่อการศึกษาและสื่อสาธารณะ 2) การสร้างความตระหนักรู้ด้านการใช้ภาษา 3) การพัฒนาสื่อดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้ภาษา และ 4) การวิจัยเชิงลึกด้านภาษาศาสตร์สังคม

คำสำคัญ: สื่อสังคมออนไลน์; การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ภาษา; การสื่อสารในบริบทสังคมร่วมสมัย

Abstract

The objective of this article is to analyze the relationship between social media and the transformation of linguistic communication behaviors within a contemporary social context. The analysis concludes that the evolution of the Thai language in the digital era, relative to the contemporary social context, manifests in four key components: 1) the emergence of new vocabulary; 2) the blending of spoken and written language; 3) the use of visual imagery and symbols; and 4) the adoption of concise and abbreviated language. Furthermore, the study identifies several factors influencing these linguistic shifts in contemporary society: 1) the erosion of linguistic standards; 2) communication inequality; 3) the loss of nuanced or deep meaning; and 4) the proliferation of ungrammatical language. Regarding the impact of social media on Thai language usage, the findings reveal four major effects: 1) abbreviation and symbolization; 2) linguistic hybridization; 3) structural changes in syntax; and 4) the creation of group-specific communication cultures. To address these issues, this article proposes four developmental guidelines for Thai language use in the contemporary context: 1) promoting the use of Standard Thai in educational and public media; 2) fostering linguistic awareness; 3) developing digital media that supports language learning; and 4) conducting in-depth sociolinguistic research.

Keywords: Social Media; Transformation of Linguistic Communication Behaviors; Contemporary Social Context

บทนำ

สังคมออนไลน์เป็นทั้ง แรงผลักดัน และ แรงท้าทาย ต่อการใช้ภาษาในสังคมร่วมสมัย การเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนให้เห็นว่า ภาษาไม่หยุดนิ่ง แต่ปรับตัวไปตามเทคโนโลยีและบริบททางสังคม การศึกษาผลกระทบทั้งสองด้าน ทั้งเชิงบวกและเชิงลบจะช่วยให้เรามีความเข้าใจลึกซึ้ง และสามารถ

กำหนดแนวทางการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมในอนาคต[4] ภาษา หมายถึง ระบบการสื่อสาร ที่มนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตใช้เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และข้อมูลไม่จำกัดเฉพาะ “คำพูด” แต่รวมถึง ภาษาพูด (เสียง) ภาษาเขียน (ตัวอักษร) ภาษากาย (ท่าทาง สีหน้า) และสัญลักษณ์ (เช่น เครื่องหมายจราจร, สัญญาณมือ) ถ้าหากจำกัดความหมายของภาษาให้แคบลง ความหมายของภาษาจะจำกัดอยู่แค่เพียงถ้อยคำที่มนุษย์ใช้สื่อสาร โดยมีโครงสร้างชัดเจน เช่น ไวยากรณ์ คำศัพท์ และเสียง มักหมายถึง ภาษาพูดและภาษาเขียน ที่เป็นระบบเฉพาะของแต่ละสังคม เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นสิ่งที่ใช้ในการสื่อสารทางการศึกษา วรรณกรรม กฎหมาย และการดำเนินชีวิตประจำวัน ภาษาต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ภาษาที่ยังคงมีสภาวะไม่หยุดนิ่งหรือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องก็จัดเป็นภาษาที่ยังมีชีวิต ภาษาจึงเป็นส่วนสำคัญของมนุษย์เพราะภาษาคือเครื่องมือในการสื่อสารที่จำเป็นอย่างยิ่ง และสะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของสังคมไทย โดยมีระบบไวยากรณ์ คำศัพท์ และรูปแบบการใช้ภาษาที่เป็นมาตรฐานซึ่งได้รับการถ่ายทอดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยเฉพาะการแพร่หลายของโซเชียลเน็ตเวิร์ค เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม และติ๊กต็อก ได้ส่งผลให้รูปแบบการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด โดยกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นผู้ใช้สื่อโซเชียลเน็ตเวิร์คอย่างเข้มข้น มีบทบาทสำคัญในการสร้างและเผยแพร่รูปแบบการใช้ภาษาใหม่ ๆ ที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “ภาษาวัยรุ่น”

ภาษาวัยรุ่นในยุคโซเชียลเน็ตเวิร์คมีลักษณะเด่น เช่น การตัดคำให้สั้นลง การใช้คำเลียนเสียง การใช้สัญลักษณ์ อักษรย่อ การดัดแปลงคำเดิมให้มีความหมายใหม่ ตลอดจนการละหรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างไวยากรณ์ไทยมาตรฐานเพื่อความรวดเร็วและความสนุกสนานในการสื่อสาร รูปแบบภาษาดังกล่าวแม้จะช่วยสร้างเอกลักษณ์และความใกล้ชิดในกลุ่มผู้ใช้ แต่ในขณะเดียวกันก็ส่งผลให้เกิดความคลาดเคลื่อนจากหลักไวยากรณ์ไทยที่ถูกต้อง และมีแนวโน้มแพร่กระจายจากบริบทไม่เป็นทางการไปสู่บริบททางการ เช่น งานเขียนทางการศึกษา รายงาน หรือการสอบ ปัญหาที่น่ากังวลคือ วัยรุ่นจำนวนไม่น้อยขาดความตระหนักในการแยกแยะความเหมาะสมของการใช้ภาษา ส่งผลให้เกิดการใช้ภาษาวัยรุ่นปะปนกับภาษาไทยมาตรฐานอย่างไม่เหมาะสม นำไปสู่ความเข้าใจผิดในการสื่อสาร ความอ่อนแอด้านทักษะการเขียนและการใช้ไวยากรณ์ไทยอย่างถูกต้อง รวมถึงอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ภาษาไทยในระยะยาว หากปรากฏการณ์ดังกล่าวไม่ได้รับการศึกษาและทำความเข้าใจอย่างเป็นระบบ อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของไวยากรณ์ไทยในทิศทางที่ขาดมาตรฐานและยากต่อการควบคุม

ดังนั้น บทความเรื่อง **“สื่อสังคมออนไลน์กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในบริบทสังคมร่วมสมัย”** จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้เข้าใจลักษณะ

[4] ศิริพร ปัญญาเมธีกุล. (2558). ภาษาและอินเตอร์เน็ต. กรุงเทพฯ : พริ้นท์ คอร์นเนอร์.

รูปแบบ และระดับของการเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์ไทยที่เกิดจากการใช้ภาษาวัยรุ่นบนสื่อโซเชียลเน็ตเวิร์ค รวมทั้งช่วยสะท้อนปัญหาเชิงภาษาในสังคมปัจจุบัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย การส่งเสริมการใช้ภาษาอย่างเหมาะสม และการอนุรักษ์ภาษาไทยให้คงคุณค่าและความถูกต้องควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล

การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยในยุคดิจิทัลต่อบริบทสังคมร่วมสมัย

อิทธิพลของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีต่อการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ลักษณะภาษามีการเปลี่ยนแปลงทั้งจากความตั้งใจและไม่ตั้งใจของผู้ใช้ภาษา ภาษาคือสิ่งที่สะท้อนและขับเคลื่อนสังคม เมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันอย่างสมบูรณ์แบบ ภาษาไทยจึงต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วเพื่อรองรับวิถีการสื่อสารแบบใหม่ที่ได้สร้างปรากฏการณ์ทางภาษาอย่างน่าสนใจและน่าติดตาม นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับคำศัพท์ สำนวน และรูปแบบการสื่อสาร[5] ดังนี้ **1) การเกิดขึ้นของคำศัพท์ใหม่** ได้แก่ คำสแลงที่ช่วยให้การสื่อสารมีความกระชับและสนุกขึ้น เช่น แกง (แกล้ง), จึ้ง (โดดเด่น) คำศัพท์เฉพาะทางดิจิทัลซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ เช่น อินฟลูเอนเซอร์ (Influencer), สตรีมมิ่ง (Streaming) **2) การผสมระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน** เนื่องจากภาษาที่ใช้ในโลกออนไลน์มีความเป็นกันเองเหมือนภาษาพูด แต่นำเสนอผ่านตัวอักษร แม้จะมีการสะกดผิดอย่างไม่ตั้งใจ แต่ถ้าผู้ใช้ภาษาต่างก็เข้าใจสารที่ส่งมาก็จะไม่มีการแก้ไขการสะกดผิดแต่อย่างใด **3) การใช้ภาพและสัญลักษณ์** ได้แก่ อีโมจิ (Emoji) และสติกเกอร์ (Sticker) ที่ช่วยถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และน้ำเสียง เสริมให้การสื่อสารชัดเจน ตรงใจผู้ส่งสาร และ **4) การใช้ภาษาสั้นและกระชับ** เนื่องจากข้อจำกัดของแอปพลิเคชันที่แตกต่างกันไป ดังตัวอย่าง การใช้ภาษาโดยมีการเปลี่ยนแปลงแสดงในตารางดังต่อไปนี้

[5] สุชาดา เทวะผลิน. (2531). คำสแลงในภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์รายวัน. **วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ตารางที่ 1 การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยในยุคดิจิทัลต่อบริบทสังคมร่วมสมัย

แปลงเสียงสั้นเสียงยาว	
คำเดิม	**คำใหม่**
ไป	ปาย
ใคร	คราย
ใจ	จาย
ไหน	หนาย
แปลงคำควบกล้ำ	
จ้า	จร้า
ค่า	คร่า
นะ	นร้า
เปล่า	ป่าว
ซ้ำตัวสะกด	
โอ๊ย	โอ้ยยย
ครับ	ค๊าบบบ
รัก	ร๊ากกก
ซ้ำสระ	
จ้า	จร้าาา
เอ้า	เอ้าาา
ค่า	คร่าาาา
เขียนแตกต่างจากเดิม	
เธอ	เทอ
จริง	จิง
อย่างไร	อย่างรัย
ไปไหม	ไปมั้ย
ครับ	คับ
เขียนรูปแบบหรือสัญลักษณ์	
เสียงหัวเราะ ฮ่าฮ่าฮ่า	555
ทำหน้าตาเบื่อโลก	-_-

การแทรกเสียง	
มึง	มรึง
กู	กรู
คะ	คระ
การกลมกลืนเสียง	
แม่มึง	แม่ง
พ่อมึง	พ่อง
โวยวาย	วีน
การตัดเสียง	
ก๋วยเตี๋ยว	เตี๋ยว
มหาวิทยาลัย	มหาลัย
คอนเฟิร์ม	เฟิร์ม
โอเค	เคร
สตรอเบอรี่	สะตอ
แนบเนียน	เนียน
ความหมายต่างไปจากเดิม	
เรื่องกล้วยๆ	เรื่องง่ายๆ
งานเข้า	ได้เรื่อง หรือ มีเรื่องเดือดร้อนเข้ามา
เนียน	ทำได้กลมกลืน ทำแนบเนียนดีมาก
ซึม	พวกชอบทำไม่รู้ไม่ชี้ แต่ที่แท้ตัวดี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ภาษาไทยในสังคมร่วมสมัย

ปัญหาการใช้ภาษาไทยในยุคปัจจุบันมีปัจจัยหนุนนำที่สำคัญนั่นคือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารคือ สื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ คนไทยรุ่นใหม่นิยมใช้สื่อสังคมออนไลน์ติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาสนทนาอย่างเร่งรีบ เพียงเพื่อช่วยให้การพิมพ์ง่าย สั้น และเร็วขึ้น ส่งผลต่อลักษณะภาษาทำให้เกิดเป็นภาษาไทยรูปแบบใหม่ พฤติกรรมการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์[6] สำหรับพูดคุยสนทนา

[6] กรมประชาสัมพันธ์. (2568). ภาษาไทยในยุคดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงของภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษาบนโลกออนไลน์. สืบค้น 19 มกราคม 2569, จาdhttps://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/428342

จะใช้ภาษาที่ไม่เน้นความถูกต้องแต่เน้นการสะกดง่าย นอกจากนี้ยังนิยมใช้คำสแลงตามยุคสมัยที่เข้าใจในกลุ่มสังคมเดียวกันเพื่อช่วยเสริมให้ การสื่อสารมีสีสัน หากสรุปปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ภาษาไทยในสังคมร่วมสมัยให้ชัดเจนที่สุด จะพบว่ามีปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) **การลดทอนมาตรฐานภาษา** เช่น การใช้คำย่อและสัญลักษณ์มากเกินไปอาจทำให้ผู้ใช้ไม่คุ้นเคยกับภาษาไทยมาตรฐาน 2) **ความเหลื่อมล้ำทางการสื่อสาร** เช่น ผู้สูงอายุหรือผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับสื่อออนไลน์อาจไม่เข้าใจภาษาที่เปลี่ยนแปลงไป 3) **การสูญเสียความหมายเชิงลึก** เช่น การใช้ Emoji หรือคำย่ออาจไม่สามารถถ่ายทอดอารมณ์หรือความหมายซับซ้อนได้เท่าภาษาธรรมดา และ 4) **การแพร่กระจายของภาษาที่ผิดไวยากรณ์** ส่งผลให้การใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้องในสื่อสังคมออนไลน์อาจส่งผลต่อการเรียนรู้ของเยาวชน

อย่างไรก็ตามเมื่อการเปลี่ยนแปลงของการใช้ภาษาไทยส่งผลกระทบเชิงลบในทางตรงกันข้ามก็ส่งผลกระทบเชิงบวกด้วยเหมือนกัน เนื่องจากลักษณะการใช้ถ้อยคำส่วนใหญ่จะเป็นคำที่ไม่เป็นทางการ มีการสร้างรูปแบบภาษาเพื่อช่วยเพิ่มน้ำเสียงให้ได้อรรถรสเหมือนการพูดคุยกันต่อหน้า ทำให้คู่สนทนารับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกขณะสื่อสาร มีการสร้างสรรค์คำเพื่อลดความรุนแรงในกรณีที่ต้องใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ หรืออาจเนื่องมาจากคำไทยที่มีอยู่เดิมไม่สามารถสื่อถึงลักษณะและรายละเอียดของสิ่งที่ต้องการจะสื่อสารได้มากพอ ผู้ส่งสารจึงต้องคิดคำขึ้นมาใหม่เพื่อให้สามารถบอกรายละเอียดและความรู้สึกของตนเองให้ได้มากที่สุด ปัจจัยต่อมาอาจเกิดจากค่านิยม ทัศนคติของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อภาษาไทย ซึ่งค่านิยมเหล่านี้มาจากสังคมรอบข้าง สื่อมวลชนและบุคคลที่มีชื่อเสียง โดยลักษณะการใช้ภาษาไทยที่พบ ได้แก่ การปนภาษาไทยกับภาษาต่างประเทศ การพูดภาษาไทยไม่ชัด การสะกดคำผิดและการใช้คำหยาบ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมการใช้ภาษาดังกล่าวได้

นอกจากนี้การที่เยาวชนไทย ผู้ปกครอง และสถานศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญกับภาษาไทยมากเท่าที่ควร เพราะคิดว่าภาษาไทยเป็นภาษาที่ใช้กันได้อยู่แล้วในชีวิตประจำวัน จึงทำให้ละเลยและมองข้ามความสำคัญของการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ส่งผลให้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของคนรุ่นใหม่ลดลงมาก เนื่องจากเยาวชนไม่มีความรู้ความเข้าใจมากพอที่จะนำเครื่องมือการสื่อสารนี้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งขาดความใส่ใจในการค้นคว้าหาข้อมูลความรู้ที่ถูกต้อง มองข้ามความผิดพลาดและข้อบกพร่องทั้งเจตนาและไม่เจตนา โดยเห็นเป็นเรื่องปกติธรรมดา จนกลายเป็นความเคยชินถาวร

ทั้งหมดนี้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในภาษาไทย โดยสื่อสังคมออนไลน์เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดลักษณะภาษาไทยอีกรูปแบบหนึ่งที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หลายคนมองอย่างกังวลระคนห่วงใยว่า การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้จะทำให้ภาษาไทยวิบัติหรือไม่ ภาษาวิบัติเป็นคำเรียกของการใช้ภาษาไทยที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งไม่ตรงกับหลักภาษา รวมถึงการเขียนที่สะกดผิดบ่อย และการใช้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่สะกดแปลกไปจากเดิม คำว่า "วิบัติ" มาจากภาษาบาลี หมายถึง ความเคลื่อนทำให้

เสียหาย มีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงปัญหาภาษาวิบัติที่ส่งผลให้คนรุ่นใหม่ไม่สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จากปัญหาที่ถกเถียงกันว่าลักษณะภาษาที่ปรากฏใช้ในสื่อสังคมออนไลน์ทำให้ภาษาไทยวิบัติหรือไม่นั้น ศิรินทิพย์ เด่นดวง[7] ได้แสดงความเห็นอย่างน่าสนใจว่า อิทธิพลของสังคมและการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะของสังคม เมื่อโลกเปลี่ยนแปลงจึงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและต่อภาษา ทำให้เกิดการปรับตัวและความต้องการที่จะใช้ภาษาในแนวใหม่ขึ้นมา ในมุมมองด้านวัฒนธรรม เมื่อวัฒนธรรมเปลี่ยนภาษาก็เปลี่ยนไปตามยุคสมัย เพราะภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ทั้งวัฒนธรรมและภาษาจึงต้องสัมพันธ์กันและมีอิทธิพลต่อกัน การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบภาษา โดยตัดคำ ปรับแต่ง สร้างคำใหม่ เพื่อให้สื่อสารได้รวดเร็ว แสดงอารมณ์ น้ำเสียง และเพิ่มความสนุกสนาน เป็นภาษาเฉพาะกลุ่มสำหรับผู้ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ นักภาษาศาสตร์ถือว่าภาษาไทยที่ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์เป็นลักษณะของวิธภาษา (language variety) หรือความหลากหลายของภาษาในภาษาเดียว ปัญหาใหญ่ที่ทำลายภาษาไทยจึงอยู่ที่การใช้ภาษาไทยของคนรุ่นใหม่ซึ่งละเลย ไม่ใส่ใจวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย เนื่องจากอาจไม่มีพื้นฐานความรู้ทางภาษาและไม่รู้คุณค่าภาษาไทยนั่นเอง

ผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการใช้ภาษาไทยในบริบทสังคมร่วมสมัย

ในปัจจุบันมีคนรุ่นใหม่จำนวนมากที่ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง ปัญหาการใช้ภาษาไทยดังกล่าวมีหลายปัจจัยมาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งผลให้เกิดการใช้ภาษาไทยผิดจนกลายเป็นความเคยชิน เกิดเป็นปัญหาด้านการสื่อสาร อีกทั้งยังทำให้คุณค่าและความสำคัญของภาษาไทยลดลงไปด้วย การใช้ภาษาสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์นอกจากจะพบการตัดคำ การสะกดคำผิด การใช้ภาษาผิดจากความหมายเดิมแล้ว ยังพบการใช้คำหยาบซึ่งเป็นการใช้ระดับภาษาที่ยังไม่เป็นที่ยอมรับกันในสังคมวงกว้าง ดังนั้นหากจะพิมพ์ข้อความลงสื่อสาธารณะผู้ใช้ภาษาก็ต้องคิดใคร่ครวญให้ดีก่อนทุกครั้ง เพราะภาษาเป็นเครื่องแสดงตัวตน เป็นสิ่งสะท้อนระดับสังคมและวัฒนธรรมของผู้ส่งสาร แต่หากขาดความสุภาพ ความเหมาะสมต่อบุคคลรวมถึงสถานการณ์ในการใช้ภาษา การสื่อสารนั้นก็อาจไม่ประสบความสำเร็จ สื่อมวลชน และบุคคลผู้มีชื่อเสียงต่าง ๆ ทั้งนักแสดง นักร้อง นักการเมือง เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของคนรุ่นใหม่ การใช้ถ้อยคำที่สื่อถึงความไม่สุภาพ หยาบคาย หรือรุนแรงเกินกว่าเหตุในพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์นั้นมีให้เห็นกันอย่างมากมาย เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เปิดกว้างสามารถแสดงตัวตนและแสดงออกทางความคิดได้อย่างไม่จำกัด จึงน่าเป็นห่วงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่าความคุ้นชินกับลักษณะการใช้ภาษาและการสื่อสารที่แสดงถึงความ

[7] ศิรินทิพย์ เด่นดวง. (2562, กรกฎาคม). “วัฒนธรรมไทยยุค 4.0: การใช้ภาษาของคนไทยในสื่อสังคมออนไลน์”. **งานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 11 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม**. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2569, จาก https://publication.npru.ac.th/jspui/bitstream/123456789/784/1ประชุมวิชาการครั้งที่2011_96.pdf.

ก้าวร้าว รุนแรง และหยาบคายทั้งหลายจะถูกหลอมรวมเข้าไปในความคิดและพฤติกรรมการใช้ภาษาของคนรุ่นใหม่ได้โดยไม่รู้ตัว จึงควรมีการรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ผู้ใช้ภาษาตระหนักว่าวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยที่สุภาพดีงามยังคงเป็นสิ่งสำคัญเสมอ เพราะภาษาเป็นสิ่งหนึ่งที่สะท้อนภาพความอ่อนน้อมถ่อมตนซึ่งเป็นบุคลิกที่น่าชื่นชมและเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของคนไทยได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงควรใช้พื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ในทางสร้างสรรค์เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมต่อไป

นอกจากนี้การใช้สื่อสังคมออนไลน์ยังส่งผลกระทบด้านการศึกษาอีกด้วย เนื่องจากความเคยชินในการใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการ จึงส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงวิชาการของผู้เรียน ทำให้มีปัญหาด้านทักษะการเขียนสื่อสาร เช่น การเขียนตอบข้อสอบ ผู้เรียนไม่สามารถเรียบเรียงความคิดแล้วเขียนเป็นเรื่องราวได้ อีกทั้งการขาดความรู้ด้านภาษาจึงส่งผลต่อการเลือกใช้คำและการสะกดคำ ส่วนผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรม คือ การเกิดช่องว่างทางภาษา (Language Gap) ระหว่างคนรุ่นใหม่ที่ใช้ภาษาออนไลน์กับคนรุ่นเก่า ทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนกันได้ สรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบันนี้ได้แก่ 1) **การย่อและการใช้สัญลักษณ์** เช่น การใช้คำย่อ "ปวส." "FYI" หรือ "555" (แทนเสียงหัวเราะ) หรือการใช้ Emoji และสัญลักษณ์แทนความรู้สึก ซึ่งทำหน้าที่เสริมความหมายแทนถ้อยคำ 2) **การผสมผสานภาษา** คือการใช้ภาษาไทยปนภาษาอังกฤษ เช่น “โอเคค่ะ see you” หรือการสร้างคำใหม่จากการผสม เช่น “อินบ็อกซ์หาได้เลย” 3) **การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประโยค** คือการละประธานหรือกริยาเพื่อความรวดเร็ว เช่น “ไปละ” “เจอกันพรุ่งนี้” 4) **การสร้างวัฒนธรรมการสื่อสารเฉพาะกลุ่ม** คือการสร้างภาษาวัยรุ่น ภาษามีม และการใช้คำเฉพาะที่เข้าใจได้ในชุมชนออนไลน์

แนวทางการพัฒนาและแก้ปัญหาการใช้ภาษาไทยในบริบทสังคมร่วมสมัย

แนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาควรเริ่มต้นที่สถาบันครอบครัว พ่อแม่ควรมีบทบาทสำคัญในการดูแล และให้คำแนะนำในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้เท่าทันภัยที่อาจแฝงมา ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านทักษะการสื่อสารและวัฒนธรรมการใช้ภาษาของเยาวชนควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้สถานศึกษาควรมีบทบาทในการจัดอบรมและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนมีวิจารณญาณและมารยาทในการสื่อสารผ่านช่องทางดังกล่าว อีกทั้งสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ รวมถึงปลูกฝังให้เขารู้สึกภูมิใจในภาษาไทย เพื่อเป็นเยาวชนไทยที่ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

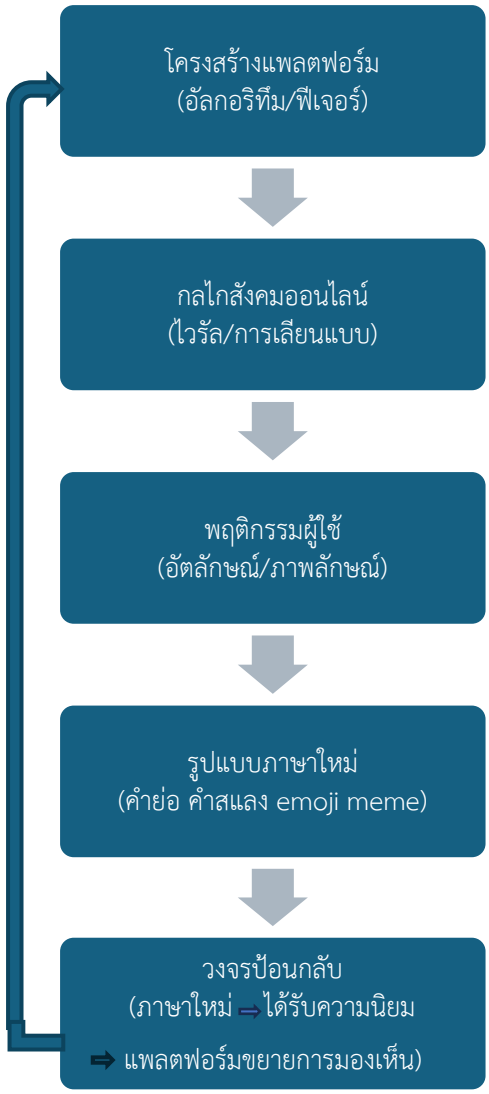
สื่อมวลชนและบุคคลที่มีชื่อเสียงควรตระหนักว่าตนเองมีความสำคัญต่อสังคม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนรุ่นใหม่ รวมทั้งการใช้ภาษา[8] ดังนั้นเมื่อจะสื่อสารสิ่งใดจึงควรมีวิจารณญาณและใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมต่อไป ลักษณะการใช้ภาษาไทยที่แสดงถึงความเป็นผู้มีวัฒนธรรม คือ การเลือกใช้คำให้ถูกต้องเหมาะสมกับระดับภาษา ถูกต้องตามกาลเทศะและเหมาะสมกับฐานะของบุคคล, การสื่อสารด้วยถ้อยคำที่สุภาพ หลีกเลี่ยงคำหยาบคาย, การใช้คำที่สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย, การใช้ภาษาในทางสร้างสรรค์ที่เสริมสร้างความเข้าใจดีระหว่างกัน และการใช้ภาษาที่สร้างกำลังใจ ให้พลังบวก ซึ่งพอจะสรุปแนวทางการแก้ปัญหาได้ดังนี้ 1) **การส่งเสริมการใช้ภาษาไทยมาตรฐานในสื่อการศึกษาและสื่อสาธารณะ** โดยให้สถาบันการศึกษาและสื่อมวลชนมีบทบาทในการรักษามาตรฐานภาษา 2) **การสร้างความตระหนักรู้ด้านการใช้ภาษา** ทำได้โดยจัดอบรมหรือจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เยาวชนเข้าใจความแตกต่างระหว่าง “ภาษาสื่อสารออนไลน์” และ “ภาษาเชิงวิชาการ” 3) **การพัฒนาสื่อดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้ภาษา** เช่นแอปพลิเคชันตรวจสอบไวยากรณ์ หรือแพลตฟอร์มที่ช่วยแนะนำการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง และ 4) **การวิจัยเชิงลึกด้านภาษาศาสตร์สังคม** ต้องเน้นการศึกษาผลกระทบระยะยาวของการเปลี่ยนแปลงภาษาในสื่อสังคมออนไลน์ต่อการเรียนรู้และการสื่อสารในสังคม

องค์ความรู้

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์สื่อสังคมออนไลน์กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในบริบทสังคมร่วมสมัยมีหลายด้านและมีคุณค่าต่อแวดวงการศึกษาจึงเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงของ ภาษาศาสตร์, สังคมวิทยา, การสื่อสาร, และ วิทยาการข้อมูล เข้าด้วยกัน ทำให้ความหมายทางภาษาไม่ได้อยู่ในรูปประโยค แต่อยู่ใน “รูปแบบการเกิดซ้ำ (patterns of circulation)” ปรากฏเป็นองค์ความรู้ใหม่ของภาษาในฐานะการแสดงตัวตนเชิงแพลตฟอร์ม (Platformed Identity Performance) องค์ความรู้ใหม่ชี้ว่า ผู้ใช้ไม่ได้ใช้ภาษาเพียงเพื่อสื่อสารสาร (message) แต่เพื่อจัดการภาพลักษณ์ (self-branding) สร้างทุนทางสังคม (social capital) และต่อรองอำนาจเชิงวาทกรรม (discursive power) สำหรับบทความนี้เสนอในมุมที่ว่าภาษาไม่ได้เปลี่ยนเพราะมนุษย์ล้วน ๆ เนื่องจากภาษาในสื่อสังคมออนไลน์ถูกร่วมผลิต (co-produced) โดยมนุษย์และอัลกอริทึม โดยแสดงเป็นแผนภาพโครงสร้างความสัมพันธ์และการพลวัตของภาษาได้ดังนี้

[8] ธนิสร บัณฑิตภักดิ์. (2548). การศึกษาคำสแลงในภาษาไทยของวัยรุ่นที่พบในนิตยสารบันเทิง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ตารางที่ 2 แผนภาพโครงสร้างความสัมพันธ์และการพลวัตของภาษา

แผนภาพโครงสร้างความสัมพันธ์ (Conceptual Diagram)	แผนภาพเชิงพลวัต (Dynamic Cycle)
	

จากแผนภาพโครงสร้างความสัมพันธ์และการพลวัตของภาษาสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของสื่อสังคมออนไลน์ อำนาจของอัลกอริทึมหรือ "กลไกการทำงานเบื้องหลัง" และฟีเจอร์ หรือ "สิ่งที่ผู้ใช้มองเห็นและใช้งานได้จริง" ว่า คือการปรับตัวของผู้ใช้ที่ร่วมกันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ภาษาในสังคมร่วมสมัย ทั้งในระดับรูปแบบภาษา ความหมาย และอัตลักษณ์การสื่อสาร แก่นแนวคิดที่สำคัญ คือ สื่อสังคมออนไลน์ ไม่ใช่เพียงพื้นที่สื่อสาร แต่เป็น “ระบบนิเวศทางภาษา” ที่มีเงื่อนไขเฉพาะของแต่ละแพลตฟอร์ม (เช่น X, TikTok, Facebook, LINE,

Instagram) ซึ่งส่งผลให้ภาษาเกิดการ ย่อ ขยาย ดัดแปลง และสร้างใหม่ อย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ภาษาในบริบทสังคมร่วมสมัยจึงเกิดจาก 3 แรงขับหลัก ที่สัมพันธ์กันแบบพลวัต ได้แก่ 1) โครงสร้างแพลตฟอร์ม 2) กลไกสังคมออนไลน์ และ 3) ตัวตนและเป้าหมายของผู้ใช้ ซึ่งทั้ง 3 รูปแบบนี้มีข้อจำกัดและส่งผลกระทบต่อการใช้ภาษา เช่น โครงสร้างแพลตฟอร์มมีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนตัวอักษร ระยะเวลาเผยแพร่คลิป ระบบไลก์ แชร์ รีโพสต์ และอัลกอริทึมการมองเห็น (visibility) ซึ่งส่งผลกระทบกับตัวภาษา คือ มีการใช้คำย่อ คำตัด Emoji หรือแม้แต่การใช้คำกระแทก รุนแรง แสดงอารมณ์ ในส่วนของกลไกสังคมออนไลน์มีข้อจำกัดในด้าน การเลียนแบบภาษา วัฒนธรรมไวรัล ซึ่งผลกระทบเกิดขึ้นมากมายในกลุ่มนี้ เช่น การเกิดคำศัพท์ใหม่ คำสแลง คำเฉพาะกลุ่ม และผลกระทบและข้อจำกัดเกี่ยวกับตัวตนและเป้าหมายผู้ใช้ คือ ผู้ใช้จะเลือกภาษาเพื่อสร้างภาพลักษณ์ จึงส่งผลให้เกิดการสลับภาษา และใช้ภาษาเชิงแสดงอารมณ์ อัตลักษณ์ เพศ วัย รวมถึงการใช้ภาษาประชดประชันเสียดสี หรือเชิงแสดงตัวตน ดังนั้นผลลัพธ์เชิงพฤติกรรมการใช้ภาษาในสังคมร่วมสมัยสามารถสรุปได้เป็นประเด็นดังนี้ 1) ภาษาไม่คงที่ และเปลี่ยนแปลงเร็ว 2) ความชัดเจนในการใช้ภาษาทางการและไม่ทางการ 3) ภาษาเขียนมีลักษณะ “ภาษาพูดเชิงดิจิทัล” 4) ความหมายของคำขึ้นกับบริบทแพลตฟอร์มมากกว่าพจนานุกรม และ 5) ภาษาเป็นทั้งเครื่องมือสื่อสาร และเครื่องมือกำหนดอำนาจทางสังคม

บทสรุป

ในยุคดิจิทัล สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ได้กลายเป็นพื้นที่หลักในการสื่อสารของผู้คนทั่วโลก การเปลี่ยนแปลงเชิงเทคโนโลยีนี้ไม่เพียงส่งผลต่อรูปแบบการสื่อสาร แต่ยังส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการใช้ภาษา ทั้งในเชิงโครงสร้าง ความหมาย และบริบททางสังคม การศึกษาประเด็นนี้จึงต้องพิจารณาทั้งมิติทางภาษาศาสตร์ สังคมวิทยา และวัฒนธรรมร่วมสมัย ซึ่งในยุคสื่อสังคมออนไลน์กำลังปรับตัวเพื่อทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสื่อสารที่ทรงประสิทธิภาพในโลกที่ขับเคลื่อนด้วยความเร็ว ทำให้เกิดภาษาไทยรูปแบบใหม่ที่สะท้อนความเป็นไปของวัฒนธรรมร่วมสมัยได้อย่างชัดเจน ทุกสิ่งในโลกล้วนเป็นอนิจจัง วัฏจักรของชีวิตมีเกิด แก่ เจ็บ ตาย ภาษาก็มีวัฏจักรชีวิตเช่นเดียวกัน ภาษามีเกิด คือ มีการสร้างคำใหม่ขึ้นมา ภาษามีแก่ คือ คำที่คิดว่าทันสมัยในยุคหนึ่ง ก็กลับกลายเป็นคำที่ล้าสมัยในปัจจุบัน ภาษามีเจ็บ คือ ความบกพร่องในการใช้ภาษา ต้องอาศัยการเยียวยารักษา และภาษามีตาย คือ คำบางคำไม่มีการนำกลับมาใช้อีก และจะวนเวียนไปเช่นนี้ ตราบใดที่ภาษานั้นยังมีชีวิต ภาษาไทยเป็นทั้งวัฒนธรรม เอกลักษณ์ และความภูมิใจของคนไทย คนไทยทุกคนควรตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของภาษาไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาติ และร่วมด้วยช่วยกันเป็นผู้ใช้ภาษาอย่างคงความถูกต้องงดงามเพื่อให้ภาษาไทยของเราคงอยู่คู่สังคมไทยตลอดไป

เอกสารอ้างอิง

กรมประชาสัมพันธ์. “ภาษาไทยในยุคดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงของภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษาบนโลd ออนไลน์”. 2568. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.prd.go.th/th/content/category /detail/id/31/iid/428342. [19 มกราคม 2569].

ธนิสร บัณฑิตภักดิ์. “การศึกษาคำสแลงในภาษาไทยของวัยรุ่นที่พบในนิตยสารบันเทิง”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.

ศิรินทิพย์ เด่นดวง. “วัฒนธรรมไทยยุค 4.0: การใช้ภาษาของคนไทยในสื่อสังคมออนไลน์”. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 11 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.** กรกฎาคม 2562. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://publication.npru.ac.th/jspui/bitstream/123456789/784/1ประชุมวิชาการครั้งที่%2011_96.pdf [19 มกราคม 2569].

ศิริพร ปัญญาเมธีกุล. **ภาษาและอินเตอร์เน็ต.** กรุงเทพมหานคร: พริ้นท์ คอร์นเนอร์. 2558.

สุชาดา เทวะผลิน. “คำสแลงในภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์รายวัน”. **วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย.** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531.